

KOMENTARI UDRUGE ZA PRIRODU, OKOLIŠ I ODRŽIVI RAZVOJ SUNCE NA IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA SPLITA ZA 2010. GODINU

I UVOD

Udruga Sunce već se dugi niz godina bavi se problematikom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, a na lokalnoj razini posebno u Gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. Iako već više od desetljeća zagovaramo i potičemo odgovorno postupanje s otpadom temeljeno na principima **smanji, ponovno upotrijebi i recikliraj** ističemo kako bi danas 2011. godine razinu odgovornog postupanja s otpadom u Gradu Splitu ocijenili s ocjenom nedovoljan. Iako imamo dobar Plan gospodarenja s otpadom Grada Splita (u daljnjem tekstu Plan) donesen još 2008. godine, a za razdoblje do 2015. godine, mjere predviđene njime se ne ispunjavaju, što dokazuje i Izvješće o izvršenju plana gospodarenja otpadom Grada Splita za 2010. godinu (u daljnjem tekstu Izvješće), a na koje donosimo komentare.

II ZAKONODAVNI OKVIR

Obveze gradova vezane uz izradu i donošenje Planova gospodarenja otpadom kao i njegove provedbe ponajprije su regulirane člankom 11. Zakona o otpadu (NN 178/2004) koji glasi:

Članak 11.

(1) Plan gospodarenja otpadom grada, odnosno općine sadrži osobito:

- 1. mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada,*
- 2. mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad,*
- 3. popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta,*
- 4. redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša,*
- 5. izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.*

(2) Plan gospodarenja otpadom iz stavka 1. ovoga članka donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće.

(3) Nadležni ured nadzire provedbu planova gospodarenja otpadom iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Poglavarstva grada i općine dužna su jednom godišnje, do 30. travnja tekuće godine, za prethodnu godinu, podnositi gradskom, odnosno općinskom vijeću izvješće o izvršenju

Plana iz stavka 1. ovoga članka, a poglavito o provedbi utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera.

(5) Usvojeno izvješće iz stavka 4. ovoga članka nadležni ured dostavlja Ministarstvu i Agenciji za zaštitu okoliša.

(6) Plan iz stavka 1. i izvješće iz stavka 4. ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu grada, odnosno općine.

Dakle u članku se ističe kako izvješće treba sadržavati **prikaz provedbe utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera**. Navodimo detaljne komentare na usvojeno Izvješće, a izrađene na temelju usporedbe mjera predviđenih Planom, obveza predviđenih zakonodavstvom kao i iskustva Udruge Sunce sa situacijom „na terenu“.

III KOMENTARI NA SADRŽAJ IZVJEŠĆA

Pod poglavljem I. SANACIJA ODLAGALIŠTA „KAREPOVAC“ u nekoliko se rečenica navodi stanje vezano uz sanaciju odlagališta Karepovac. Nepoduzetnost gradske uprave, nerazumijevanje šire slike problematike stvaranja i postupanja s otpadom ogleda se kroz višegodišnje zanemarivanje rješavanja problema odlagališta Karepovac. S druge strane Građani Splita već godinama izdvajaju novac za sanaciju ovog nesanitarnog odlagališta, međutim, i pored raspisanih natječaja, brojnih studija, javnih prezentacija, plaćanja ogromne naknade firmi CISAT za neizvršenje ugovora, do danas se ništa nije napravilo. Pored toga postavlja se pitanje u sto su utrošeni novci koje su građani izdvajali za sanaciju Karepovca. U izvješću se samo navodi da će se u periodu do 31. prosinca 2014. raniji tehnološki projekt „izolacije“ zamijeniti projektom „sanacije“, ali se istovremeno izdvajanje naknade za sanaciju produžuje do 31. prosinca 2019. Pored toga nigdje se ne navodi koji će se sistem primijeniti za sanaciju, što je usko vezano u buduću namjenu navedenog područja. Također se nigdje ne navodi da se i pored dugogodišnje rasprave o potrebi saniranja Karepovca, jedino povećava prostor odlagališta, otkupom okolnih terena, a time i povećava površina koju će trebati sanirati.

Ipak u našim komentarima na Izvješće usmjerili smo na poglavlje II, odnosno MJERE GOSPODARENJA OTPADOM I ODVOJENOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA smatrajući da bi problem Karepovca barem djelomično bio ublažen da se na vrijeme krenulo sa provođenjem mjera odvojenog sakupljanja otpada, odnosno danas bi imali manju količinu ne sanitarno odloženog otpada, te istovremeno prikupljene korisne sirovine.

Pod poglavljem II u Izvješću se ističe:

Kako bi se proširio postojeći sustav primarne reciklaže, Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije, za područje Grada Splita predviđena je izgradnja:

- Tri (3) reciklažna dvorišta,
- Tristopetnaest (315) zelenih otoka,
- Tri (3) prostora za glomazni otpad,
- Jedna (1) kompostana za zeleni otpad i biootpad.

Napominjemo kako je sastavljač Izvješća u samom početku izostavio važan element Plana gospodarenja otpadom Grada Splita odnosno **usvojeni koncept** prikupljanja otpada **sustavom tri posude**. Prema Planu, ovim sustavom predviđeno je da se na sabirnim mjestima na javnim površinama postave kontejneri za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona te miješanog komunalnog otpada. Prema Tablici 40. istaknutoj u Planu već 2010. godine na području Grada Splita trebali smo koristiti 2583 kontejnera za prikupljanje biootpada (1770

od 1100L i 813 od 120L) te 2533 kontejnera za prikupljanje papira (1736 od 1100 L i 797 od 120L).

Tablica 40. Procjena potrebnih kontejnera/posuda po pojedinoj godini (sustav tri posude)

Godina	KOMUNALNI OTPAD		PAPIR/KARTON		BIOOTPAD	
	Posude 120 L	Kontejneri 1100 L	Posude 120 L	Kontejneri 1100 L	Posude 120 L	Kontejneri 1100 L
2008	1584	3452	793	1726	779	1698
2009	1604	3495	803	1748	788	1717
2010	1624	3539	813	1770	797	1736
2011	1644	3583	823	1792	806	1755
2012	1664	3627	833	1813	815	1775
2013	1684	3671	843	1835	824	1795
2014	1704	3715	853	1857	833	1815
2015	1725	3758	863	1879	842	1835

Istovremeno izrađivač Izvješća sustav tri posude razmatra pod točkom 9. Izvješća kao „*Mogućnost uvođenja odvojenog sakupljanja otpada na mjestu nastanka s procjenom troškova uvođenja i djelovanja sustava.*“

Tako se pod točkom 9. ističe kako će „*sustav tri posude saživiti tek kada se izgradi sustav za kompostiranje na području Grada Splita odnosno županijska zona za gospodarenje otpadom s predviđenom mehaničko-biološkom obradom komunalnog otpada. U protivnom ovaj sustav nema smisla ukoliko će se izdvojena organska frakcija komunalnog otpada i dalje odlagati na odlagalištu bez prethodne obrade.*“

Pod točkom 11) *Izgradnja prostora za prikupljanje i kompostiranje zelenog otpada - nositelj komunalno društvo „Čistoća“ d.o.o. Split i Grad Split nalazimo kratko objašnjenje o učinjenom u svezi izgradnje kompostane na području Grada Splita: „biootpad čini oko trećinu kućnog otpada a služi za proizvodnju bio komposta. Predviđena je jedna lokacija za kompostiranje na području Grada Splita. Do sada nije realizirana izgradnja kompostane, a ukupna procjena investicije je 2,2 milijuna kuna.“*

Nepoštivanje mjera predviđenih Planom te nerazumijevanje koncepta odgovornog postupanja s otpadom jasno je vidljivo iz gore spomenutih navoda iz Izvješća, a vezanih uz realizaciju odvojenog prikupljanja biootpada te izgradnju kompostane. Ističemo kako je izrada projektno tehničke dokumentacije i izgradnja kompostane na prostoru odlagališta Karepovac predviđena Planom. Termin izgradnje određen je za 2009./2010. godinu, međutim do danas prema saznanjima Udruge Sunce nije pokrenut bilo kakav proces usmjeren ka izgradnji kompostane. Sam izrađivač Izvješća ističe da *biootpad čini oko trećinu kućnog otpada*, a mi dodajemo sljedeće:

- kompostiranje je ekološki najpovoljniji način postupanja s biootpadom
- odvojenim prikupljanjem biootpada smanjujemo količinu otpada koja će završavati u budućem Centru te time i cijenu komunalne naknade za Grad Split i njegove građane
- novim Zakonom o otpadu za koji je u tijeku javna rasprava predviđa se da se odvojeno prikupljanje biootpada mora osigurati do kraja 2015. godine
- izgradnja kompostane u gradu Splitu predviđena je i Županijskim Planom gospodarenja otpadom

Stoga predlažemo hitno poduzimanje mjera za osiguravanje potrebnih uvjeta za otvaranje kompostane na području Karepovca, te potom postavljanje spremnika za odvojeno

prikupljanje biootpada. Paralelno je potrebno provesti kampanju u cilju podizanja razine svijesti i educiranja građana o važnosti odvojenog prikupljanja biootpada kako bi se u što kraćem vremenu postigao što veći udio odvojeno prikupljene ove korisne sirovine.

Trenutno se na postojećim lokacijama za prikupljanje komunalnog otpada postavljaju posebni kontejneri za papir i plastiku, što se djelomično može i razmatrati kao uvođenje sustava triju posuda mada s odstupanjem (jer Planom nisu predviđeni kontejneri za plastiku na lokacijama postojećih spremnika za prikupljanje komunalnog otpada tzv. sivih kontejnera već na lokacijama zelenih otoka, a koje su utvrđene Planom rasporeda reciklažnih dvorišta i zelenih otoka koji je također donio Grad Split 2007. godine te ovaj separat čini sastavni dio Plana gospodarenja otpadom Grada Splita). Također prema podacima iz Izvješća, dosad je postavljeno 430 kontejnera za papir na lokacijama za prikupljanje komunalnog otpada. S druge strane prema Planu na ovim lokacijama ih je dosad trebalo biti **1770** (vidi Tablica 40.) uz još dodatnih 283 koji bi činili sastavni dio Zelenih otoka. U Izvješću se ističe kako je ukupna vrijednost nabave kontejnera iznosila je 329.298 kuna (uključujući i kontejnere za plastiku (250), tetrapak (5) i odjeću (10)). Vjerujemo kako bi Grad Split značajne uštede napravio kada bi se dio postojećih spremnika za prikupljanje komunalnog otpada prenamijenio u spremnike za prikupljanje papira i kartona jednostavnim bojanjem u plavu boju, istovremeno usmjeravajući i educirajući građane da papirni dio svog komunalnog otpada odlažu u spremnike za tu namjenu.

Pod točkom 2) *Postava eko-otoka – nositelj aktivnosti – komunalno društvo „Čistoća“ d.o.o. Split*, ističe se „*sadašnje stanje je slijedeće: izgrađena su 53 eko-otoka (sa postavljenih 116 kontejnera - u većini slučajeva nisu kompletirani), a za 2010. godinu trebala su biti instalirana dodatna 283 eko-otoka od ukupno 301, što je planirano do 2015. godine. U većini slučajeva su postavljene posude za miješani komunalni otpad u kombinaciji sa posudama za papir i plastiku.*“

Ističemo kako je prema Planu predviđeno da Zeleni otoci sadržavaju:

- a) zeleni spremnik za staklo
- b) plavi spremnik za papir
- c) sivi spremnik za MET ambalažu
- d) žuti spremnik za plastičnu ambalažu i otpadni tetrapak

Kao što je vidljivo iz prethodnog teksta po pitanju zelenih otoka Grad Split ne provodi obveze zacrtane Planom. U 2010. godini tako nije bilo moguće odvojeno prikupljati staklo kao ni MET ambalažu putem sivih spremnika. Tako danas, 3 godine nakon usvajanja Plana u Splitu **nema kompletiranih zelenih otoka**, premda ih je u 2010. godini trebalo biti postavljeno **283**. Ironično je kako sam izrađivač Izvješća ističe kako su „*eko (zeleni) otoci izdvojene, posebno estetski i funkcionalno uređene površine s posudama za odvojeno odlaganje otpada*“, a potom postavljanje kontejnera za plastiku i papir pored već postojećih komunalnih spremnika razmatra unutar točke pod nazivom „*postava eko otoka*“

Ističemo kako smo svjesni eventualnih potrebnih modifikacija Plana, međutim modifikacije trebaju doprinositi ostvarenju ciljeva, što u ovom slučaju znači postizanje što većeg udjela odvojeno prikupljenih **svih** korisnih sirovina, odnosno plastike, metala, stakla, biootpada i papira.

Pod točkom 1) *Izgradnja reciklažnih dvorišta – nositelj aktivnosti – komunalno društvo „Čistoća“ d.o.o. i Grad Split*, ukratko se objašnjava trenutna situacija vezana uz reciklažna dvorišta u Gradu Splitu. Iako se iz spomenutog teksta daje zaključiti kako je situacija neloša,

napominjemo kako je već nekoliko puta spominjani Plan rasporeda reciklažnih dvorišta i zelenih otoka donesen 2007. godine, kako smo već tada imali jedno reciklažno dvorište kao sastavni dio odlagališta Karepovac, te kako 3 godine nakon toga još uvijek nema planiranih reciklažnih dvorišta na području Grada Splita premda ih je Planom predviđeno ukupno tri. Neprihvatljivo je da postojeće reciklažno dvorište radi od 7:00 do 14:00 čime se onemogućava odlaganje otpada zaposlenim građanima. Također prema internim pravilima reciklažnog dvorišta pojedini građanin smije jednom mjesečno donijeti u reciklažno dvorište ukupnu količinu otpada od 100 kg. Također u istom reciklažnom dvorištu nije moguće odložiti opasni otpad. Tako, uz nedostatak lako dostupnih reciklažnih dvorišta građanima sa svih područja Grada Splita, funkcioniranje i rad postojećeg reciklažnog dvorišta dodatno otežava odvojeno prikupljanje otpada.

U Izvješću se ističe kako je „za ostala dva reciklažna dvorišta u tijeku 2010. godine izrađen projektni zadatak za lokacijsku dozvolu te izvršen dio imovinsko-pravnih poslova za gradnju reciklažnih dvorišta na lokacijama „Stinice-Superkonzum“ i „TTTS-sjever“.

Smatramo kako bi Izvješće trebalo sadržavati konkretne podatke vezane uz gornje navode te najvažnije kada se planira otvaranje ovih reciklažnih dvorišta.

Pod točkom 5) *Uspostava mobilnog skupljanja otpada u organizaciji rada na skupljanju otpada* u Izvješću se navodi „ranije ustrojena mobilna jedinica od tri vozila (2 grajfera, 1 kamion) i šest radnika kontinuirano prikuplja otpad na mikrodeponijima i ostalim lokacijama gdje je odložen otpad od strane nepoznatih osoba.“

Međutim Plan ističe kako je potrebno uspostaviti **Mobilni sustav za prikupljanje štetnih komponenti iz kućanstva**. Ovaj sustav još uvijek nije postavljen te se opasni otpad i dalje odlaže zajedno s ostalim komunalnim otpadom što je zakonom zabranjeno te osim toga iznimno opasno za okoliš i zdravlje ljudi. Budući u Gradu Splitu, kao što je već navedeno postojeće jedino reciklažno dvorište ne prikuplja opasni otpad, građani nemaju mogućnosti za odvojeno prikupljanje velikog dijela opasnog otpada. Neprihvatljivo je da opetovanim ponavljanjem nitko od gradskih struktura vlasti nije smatrao nužnim i hitnim uspostavljanje ovog sustava ni nakon tri godine od donošenja Plana iako je procjena nabave jednog ovakvog sustava svega 350.000,00 Kn.

Pod točkom 8) *Pilot projekt prikupljanja otpada – nositelj aktivnosti „Čistoća“ d.o.o. u suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša* ističe se kako je „na području gradskih kotara „Visoka“, „Brda“, „Neslanovac“ i „Varoš“ u suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost od 01.03.2009. godine, provodi se pilot projekt prikupljanja otpada od polimernih materijala. Podijeljene su, donirane namjenske vrećice (donacija Fonda) građanima sa prigodnim letkom u kojemu su osnovne informacije, te planirani dani za odvoz odloženih vrećica kroz šest mjeseci.

Napominjemo kako je Plan donesen upravo radi osiguranja uvjeta za odvojeno prikupljanje svih korisnih vrsta otpada, uključujući i polimerne materijale. Stoga su ovakvi pilot projekti nepotrebni te odvlače resurse i energiju potrebnu za ostvarivanje mjera Plana, a vezanih između ostalog i za prikupljanje polimernih materijala. Ipak smatramo da, ukoliko se donosi odluka o provedbi ovakvih „pilot projekta“ mimo Plana, treba jasno razlučiti koji je cilj njihove provedbe; primjerice ispitati praktičnost ovakvog sustava u odnosu na sustav prikupljanja polimernih materijala putem zelenih otoka i dr. Stoga bi i ovo Izvješće trebalo sadržavati podatke o količini prikupljenih polimernih materijala putem ovog sustava u

određenom vremenskom periodu, interes građana, daljnji tok prikupljenih polimernih materijala, prednosti i nedostatke ovakvog sustava i slično.

Koliki je zapravo uspjeh u provedbi Plana razvidno je iz točke 13) *Prikupljene količine otpada na odlagalištu – nositelj aktivnosti komunalno društvo „Čistoća“ d.o.o.* gdje se navodi

„Iz analize količine odloženog otpada proizlazi:

- u 2010. godini se na odlagalištu „Karepovac“ odložilo ukupno 138.678,38 tona otpada (komunalni, industrijski, tehnološki otpad), od toga je 113.450,01 tona miješanog komunalnog otpada, što je za 1% više nego 2009. godine. Količina prikupljenog komunalnog otpada s područja Grada Splita se u 2010. godini smanjila za 0,1 % u odnosu na 2009. godinu.

Ostale jedinice lokalne samouprave uglavnom smanjuju količinu odloženog otpada u odnosu na prošlu godinu, osim gradova Solina i Kaštela te općina Muć, Marina, Seget, Baška Voda i Primorski Dolac Količina komunalnog otpada koja se odlaže na odlagalištu „Karepovac“ iz ostalih jedinica lokalne samouprave čini 47,2% ukupnog odloženog otpada“

Dakle iz gore navedenog teksta možemo zaključiti kako su građani Splita kroz provedbu mjera **smanji stvaranje otpada** te **recikliraj** uspješni smanjiti količinu otpada miješanog komunalnog otpada za 0,1 % u odnosu na 2009. što zapravo govori o iznimno lošoj provedbi cjelokupnog Plana, odnosno navedenih mjera.

Znajući da pojedini gradovi u svijetu odvojeno prikupljaju i do 80% komunalnog otpada smatramo kako je stanje u gradu Splitu sramotno te na ovaj način i ovim tempom ne možemo očekivati ispunjavanje zakonskih obvezi koje nas uskoro očekuje, a to je odvojeno prikupljanje **u minimalnom udjelu od 50 % cjelokupne mase sakupljenog otpada do 2020. godine.**

Vrlo lošu situaciju u odvojenom prikupljanju korisnih sirovina potvrđuju i količine pojedinih odvojeno prikupljenih korisnih sirovina, a prikazane u tablici Čistoće d.o.o. u Izvješću. Kako bi pokazali o koliko se zapravo malenim udjelima radi u zadnjoj koloni su uokvirene procjene u postocima odvojeno prikupljenih sirovina koje je izradila Udruga Sunce na temelju podataka iz Izvješća. Napominjemo kako bi ozbiljan izrađivač Izvješće o istome trebao sam izvijestiti, te bi se provedba mjera zacrtanih Planom i njegova uspješna realizacija upravo trebala očitavati iz količina i udjela odvojeno prikupljenih sirovina.

a) „Čistoća“ d.o.o. Split prikupila je i isporučila oporabiteljima slijedeće:

Red. broj	Vrsta otpada	Količina u kg	POSTOTAK PRIKUPLJENE PLASTIKE U UKUPNOJ GODIŠNJOJ KOLIČINI (procjena Udruge Sunce)
1.	Ambalaža od plastike	39.760	0,27 %
2.	Tetrapak ambalaža	1.390	
3.	Staklena ambalaža	8.330	0,12 %
4.	Željezne kovine	13.560	
5.	Hladnjaci	2.835	

6.	Perilice, informatička oprema	1.275	
7.	Vjetrobransko staklo	30	
8.	Ravno staklo	17.470	
9.	Papir	458.860	2,08%

Iz Izvješća je vidljivo kako su i ostali koncesionari prikupili određenu količinu raznih vrsta otpada, međutim nije prikazano o kolikom se udjelu radi. Također prema okvirnim proračunima, koristeći podatke iz Izvješća, **ukupna količina odvojenog prikupljenog papira je cca 30%**, pri čemu najveći dio otpada na papir prikupljen putem spremnika PAN papira i UNIJA papira što pokazuje koliko je važno sustavno raditi na osiguravanju što većeg broja spremnika dostupnih građanima. Budući se procjenjuje da je udio papira u ukupnom komunalnom otpadu oko 20%, trenutno se u Splitu kroz prikupljanje papira, odvaja oko cca 6% komunalnog otpada. Važno je napomenuti kako se u tablicama koje prikazuju količinu prikupljenog otpada od strane koncesionara ne iznosi za koje se područje odnose prikupljene količine, odnosno radi li se samo o Gradu Splitu ili širem području, te ukoliko se radi o širem području onda cjelokupni iznosi nisu predmet ovog Izvješća.

Također u hijerarhiji gospodarenja otpadom prva mjera je **izbjegavaj i smanji** stvaranje otpada. U predmetnom Izvješću nigdje se ne spominju poduzete mjere u 2010. godini, iako Plan navodi niz aktivnosti koje se mogu ili bi ih trebalo poduzimati.

I na kraju dodali bi kako se pod točkom 9.) *Edukacija – nositelj aktivnosti – komunalno društvo „Čistoća“ d.o.o.* ističe se kako je komunalno poduzeće Čistoća utrošilo 206.495,00 kuna za potpore tiskanje edukativnih materijala kroz potporu rada udruga za zaštitu okoliša, kroz oglašavanje u lokalnim medijima – spotovi, edukativni filmovi i putem odgovarajućih prezentacija u dječjim vrtićima i školama. Također prema podacima iz dnevnih novina (Slobodna Dalmacija, 07.11.2011., prilog EkoEgo) komunalno poduzeće Čistoća d.o.o. za 2012. godinu planira izdvojiti 410.000,00 Kn (Plan za cjelokupno razdoblje od 7 godina 2008.-2015. godine predviđa utrošak od 2.000,000,00 kn). **Međutim može li edukacija o ekološki odgovornom ponašanju biti uspješna i svrsishodna ako ju ne slijedi primjena u praksi te ako građani ne mogu primijeniti naučeno u dobro organiziranom i postavljenom sustavu odvojenog prikupljanja otpada?** Dosadašnja saznanja iz područja odgoja i obrazovanja pokazala su da ne može.

IV ZAKLJUČCI

Sukladno svemu gore navedenom možemo zaključiti:

1. Izvješće **NE SADRŽI relevantan i jasan prikaz provedbe utvrđenih obveza, a posebice ne sadrži procjenu učinkovitosti poduzetih mjera te prema tomu nije u skladu sa zakonskim obvezama**
2. Premda je donesen Plan gospodarenja otpadom organizaciji sustava odvojenog prikupljanja otpada i dalje se pristupa neplanski, ne postoji koordinacija između Grada Splita te odgovornih u najvećem komunalnom poduzeću Čistoća d.o.o. kao ni zajednički rad svih dionika (koncesionari, Resor komunalnih djelatnosti, Resor zaštite okoliša, Županija, udruge za zaštitu okoliša) na realizaciji Plana.
3. Ovakav odnos prema problematici gospodarenja otpadom ukazuje kako većina odgovornih još nije svjesna nužnosti osiguravanja odgovornog postupanja s otpadom, kao ni svojih odgovornosti i obveza.

4. Hijerarhija gospodarenja otpadom koja predstavlja zakonsku obvezu i prema starom i prema novom prijedlogu Zakona o otpadu, te je uvrštena u Plan **ne poštuje se na području Grada Splita.**
5. Lokalna politika u gospodarenju otpadom i dalje je usmjerena na stvaranje kratkoročnog profita vezanog prvenstveno uz poslovanje komunalnog poduzeća Čistoća, pri čemu se zanemaruje dugoročna šteta koja se čini Gradu Splitu i njegovim građanima. Građani Splitu u budućnosti će komunalnu naknadu plaćati prema količini otpada isporučenog Centru za gospodarenje otpadom u Lečevici. Cijena o kojoj se danas govori je 100 Euro po toni, pri čemu su cijene u ostalim gradovima Europe znatno više. Po ovoj cijeni građani Splita bi za odlaganje nerazvrstanog otpada danas plaćali godišnje cca 6 milijuna Eura. Također velik je interes za spaljivanje otpada u tvornicama CEMEX-a čime će se dodatno narušiti kvaliteta zraka, a time i kvaliteta života u Gradu Splitu.

V PREPORUKE UDRUGE SUNCE

U cilju što skorije uspostave odvojenog prikupljanja otpada, smanjenja pritiska na okoliš koje nastaje neodgovornim postupanjem s otpadom i osiguravanja financijske dobrobiti za Grad Split i njegove građane preporučamo sljedeće:

1. **HITNO OTVARANJE KOMPOSTANE** (prema Planu)
2. **POSTAVLJANJE SUSTAVA TRI POSUDE i ZELENIH OTOKA** (prema Planu)- istraživanje Udruge Sunce na uzorku od 1400 građana (u prilogu), a provedeno tijekom svibnja 2011. godine pokazalo je kako su građani spremni i voljni odvojeno prikupljati, a nedostatak sustava za odvojeno prikupljanje je ključni razlog zašto se odvojeno prikupljanje ne povodi u dovoljnoj mjeri.
3. **HITNA USPOSTAVA MOBILNOG SUSTAVA ZA PRIKUPLJANJE ŠTETNIH KOMPONENTI IZ KUĆANSTVA** (prema Planu)
4. Za procjenu učinkovitosti poduzetih mjera i odgovornog postupanja s otpadom za jedan od pokazatelja uvesti količinu i udio odvojeno prikupljenih pojedinih vrsta otpada te prikaz njihova cjelokupnog toka (od građana do oporabitelja). Ovo bi trebalo biti sastavni dio godišnjeg Izvješća.
5. Zadati godišnje ciljeve porasta odvojeno prikupljenih pojedinih vrsta otpada na razini Grada Splita.
6. Zbog negativnog utjecaja na kvalitetu zraka, a time i narušavanja kvalitete života građana Splita donijeti **odluku Grada Splita o nepodržavanju korištenja opasnog otpada i komunalnog otpada kao sugoriva u tvornicama CEMEX-a.**